

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feloldó szerkesztő és lapfajdos: **Mesko Zoltán.**

Az ideiglenes plébánia.

Varga Mária Valéria.

Nemrégén hosszabb cikkben foglalkoztunk azokkal a tarthatatlan állapotokkal, melyek a rom. kath. plébánián évek óta uralkodnak és megemlítettük, hogy bár a közgyűlés már legalább egy éve elhatározta a plébánia átépítését és bár a belügyminiszter ezt a közgyűlési határozatot jóváhagyta, éppen semmit sem tesznek az építkezés megkezdéséért, noha ennek már végére is érhetek volna.

Ugy látszik, meghallgatták illetékes helyen kérelmünket és a legutóbbi tanácsülésen elhatározták a munkálatok megkezdését. De — csak ez az alkottól de ne volna — dönteni kellett arról is, hogy hol talál ideiglenes hajlékot a plébánia? És a tanács soh' sincs eredeti ötlet híján. Elhatározták, hogy a Szt. Antal-utca végére — vagy csak közepére? — telepítik a papokat.

Nem hisszük, hogy a tanács ne tudna arról, hogy a paplakot a templomtól bizonyos körzeten kívül nem lehet elhelyezni, de bizonyára azt gondolták, hogy szép sport az a látványosság és nem fog ártani a papoknak naponként jó egynéhányszor megtenni azt a pár kis kilométert. (Legalább nem hisznek ugy meg! Szedő.)

Hiszen mi nem akarjuk kétségbe vonni a tisztelt tanács nemesintencióját: szép és egészséges sport a gyaloglás. Elég

szép számmal kultiválják hazánkban, de ezek a bőszi sportmanek nem az Isten szolgálói köréből kerülnek ki. És egyébként is nemcsak a papokat féltjük, hanem a hiveket is. Elvégre senkitől sem lehet kivánni, hogy egy keresztelés, vagy egyéb más alkalommal „varakozó állaspontra helyezkedjék” — amíg megérkezik a pap, akiért előbb a harangozó el kell szalajtani.

Kellemetlen félreértések elkerülése végett sietve megjegyezzük: nem tartozunk azok közé, akik minden alkalmat felhasználnak arra, hogy neki rohanjanak a tanácsnak. Mindig elismeréssel viseltettünk nehéz munkájukkal szemben, de ez nem gátolhat meg bennünket abban, hogy a legújabb tervvel e percben állást foglaljunk.

Ha a város nem találna a templom közelében megfelelő helyiséget, vagy az építkezés csak pár hetet venne igénybe, nem szólnánk semmit. De először: a templom közelében van alkalmas és jelenleg is üres helyiség, még pedig a város tulajdonában, másodsor senki sem kívánhatja, hogy az egyház ügyei kárt szenvedjenek bizonytalan ideig tartó építkezés alatt.

Különbön erős a reményünk, hogy a tanács megfontolja a dolgot és nem helyezi a plébániát a Szt. Antal-utcai ócska magtár mellé.

A jó lélek, aki a műtőasztalon annyit elaltatott, most ő is elaludt. Aki mint röntgenező sokaknak a veséjébe látott, vesebajban halt meg.

Itt nincs mit siratni és bánkódni; ő a legjobb részt választotta, amelyet mi kaján földiek megirigyelhetünk, de el nem vehetünk tőle. Munkájával, amit 6—7 éven át itt Baján végzett, legtöbbször csak ellenszenvet váltott ki. Ami természetes is. Mert ugyan melyik beteg mosolyog, ha ráfektetik arra az asztalra és fejébe, arcába nyomják a jól ismert bélelt sapkát? Annak idején én se nevettem, valószínűleg te, ő, Ön se gondolt ilyesfélétet, de az a szikár Valéria nővér mosolyog — az operáció után. Milyen boldogan tolt a kocsi egy megmentett élettel megterhelten!

Varga M. Valéria sopronmegyei leány volt. Kapuvártól született 1839-ben. Magyar volt tetőtől talpig. Sovinizmusában annyira vitte, hogy nemétül nem is tanult meg.

Az elhalt nővér működését a belosztályon kezdte, de hamarosan a sebészetre került. Ott dolgozott aztán dr. Róna igazgató mellett mint röntgenező és operációs (altató).

Halála körülményeiről nem akarok sokat írni, mert a halál mindig keserves, még az újságpapíron is az. Ahogyan élt, úgy halt meg. Szépen, apácamódrá. Lelke, — a napi szent áldozás kegyelmétől emelve és erősítve — szabadon szárnyalt, teste teherként nehezedett rá. Ettől szenvedett is.

Varga M. Valéria karácsony után lett súlyosabban beteg; a kápolnában, mise alatt esett össze. Önnét tudták meg testvérei, hogy a jó Valéria beteg. Ha őssze nem esik, ki tudja, meddig rejtegette volna titkát. Betegségének kezdetén még vígan tologatta az operációs asztalhoz a

betegeket, de aztán őt is letolták az emeletről a belosztályra, a betegágyra.

Betegségét, nehéz, szenvedéssel átítatott betegségét türelmesen, mondhatnám humorosan viselte. Ha betévedtem hozzá, rendesen azzal fogadott: jaj, — nem fél? Hiszen itt már hullaszag van! — Pedig nem az volt. Egy szép lélek lassu elköltözése a földi nyomorúságtól. Liliumhullás volt az tavasz nyílásakor.

Varga Valéria megtette azt, amit köztünk minden tizedik nem tehet meg. Dolgozott, amíg birt, amíg a lábán állt. Dolgozott annyit, amennyi szint' emberfeletti volt. És a jutalma? E földön semmi, de tulnag egy boldog mennyország. Ez a hit, ez az öntudat hérosszá tette a gyenge leányt.

A nyugodtság, amelyet Varga M. Valéria halálánál látni lehetett, nem mindennapi volt. Anima praeparata volt. Május-felől örök fogadalmat kellett volna tennie, de Sopronig már nem bírta. Társai föllovaszták előtte egyszer a fogadalmi formulát és mikor azokhoz a szavakhoz ért: — feszülettel a kezében susogta, hogy — örökre! Hivatatosan, oltár előtt nem mondhatta ki, hogy örökre, de, ugy hiszem, a jó Isten ezt az „örökre” szót is elfogadta és örökre méltányolja.

Jó apácatestvérei, szülei, ide-oda tolt sok betegje, sok tisztelő Varga Valériát nem felejtik el. „Haragosai” pedig, akiket az operációs asztalra fektetett, most bizonyára könyves szemmel gondolnak a jó Valérka nővére. Nyugodjék békeben. G. J.

A „Bajai Céllovész társulat” folyó hó 26-án, vasárnap d. e. 11 órákor tartja évi rendes közgyűlését a város-haza kis tanácstermében. ezt megelőzőleg fél 11 órákor igazgatósági választmányi ülést tart.

Kérjük, hogy a választmányi és a tag urak minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Határozat képtelenség esetén a legközelebbi közgyűlés határoz.

Szőlősgazdák,

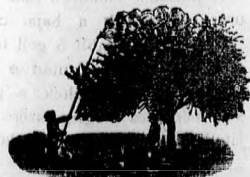
kik gyümölcsfaikat még idejekorán meg akarják menteni a vér- és paizstetvek, a fa-és kerégszú, a mohók és zuzmók, továbbá a rákbetegség által okozott pusztító-soktól, permetezzenek meg

lehetőleg hajtás előtt **DENDRIN**

gyümölcsfa-karbolineummal, mely az eddig szerzett tapasztalatok szerint az említett betegségek ellen a legkötelesebb védelmet nyújtja.

Egyedárusító:

Drescher Gyula Baja.

A hazudozásról.

Irta és felolvasta:

Gosztönyi Margit tanárnő.

Felolvasásom tárgyául egy olyan emberi gyarlóságot választottam, a melynél közönségesebb, eterjedtebb valamit állig képzelhetünk, ami körülvesz bennünket, mint Földünket a levegő, amiben ugyszólván: „élünk, mozgunk és vagyunk, — s aminek a vadját mégis a legnagyobb felháborodással szoktuk visszautasítani s ez: — a hazugság.

Nagy Napóleon lángeszű, de jellemében miniszter, Talleyrand, megdöbbenő arcátlansággal ki is mondta, „hogy az emberi beszéd csak arra való, hogy a gondolatokat és érzelmeiket elreplezze.”

Tudjuk jól, hogy ezt az elvet látszólag a politikára vonatkoztatta, de a magánéletében is szorgalmasan gyakorolta.

S hány ember van, ki hasonlóképp cselekszik, de azért talán még az életét is kész kockára tenni, hogy megtámadott becsületét kireparálja, ha valaki nyilvánosan hazugnak meri bélyegezni!

Természetesen nem lehet célom vallási szempontból fejtegetni e tárgyat, csupán mint társadalmunk egyik betegségére óhajtom az igen tisztelt Haligtóság figyelmét felhívni.

Kissé merésnek látszó állítás, de sajnos, teljesen igaz, hogy az a hatalmas mű, melynek neve: „emberi társadalom, — legalább felerészben hazugságon épült föl. (Azért is olyan rozoga, hogy minden pillanatban féltünk kell az összeomlásától)

Csak nézzük az országoknak egymáshoz való viszonyát! A diplomaták állítólag folyton azon fáradoznak, hogy a hatalmak között az egyetértés még ne szakadjon; s másról sem adnak hírt a trónbeszédnek, minthogy az uralkodók a legnagyobb komolysággal hirdetik, hogy hála ügyes diplomáciai tevékenységüknek, — vizsgálat a szomszédos országokkal barátságos — és mindent megtesznek a béke érdekében, — s az igazság az, — hogy egész Európa talpig fegyverbe öltözöködött.

A koronás fők azzal állítják magukat és még inkább alattvalóikat, hogy szeretik a népet és érte élnek, halnak. Pedig csak olyan uralkodó mondhatná el ezt — szívére tett kézzel, mint Mátyás, ki valóban ismerte az istenada népet, mert a körében töltötte ifjúságát s gyakran vele tört és nélkülözött s később is sürűn megfordult közte — áruháiban; — míg azok, kik bitorban születtek, csupán a hivatalos fogadtatások alkalmával állnak szemben „a főiség és meztelábos néppel” — olyankor pedig mindenki siet ünneplős ruhát: — és ábrázotat ünnepi. De hát kölcsön esik, ha te csalsz!

Az udvarokhoz közelálló hivatalnokok egész élete jóformán abban morzsolódik le, hogy minél több hízéggel, vagyis kellemes hazugsággal kábítsák el a felséget, hogy a sok tömjénezéstől még véletlenül se pillanthasson bele a való élet forgatagába.

Hát a képviselők és kortesek mennyit szónokolnak a nép boldogításáról, hazafias önfeláldozásról és hogy parolálnak, csokolóznak a zsíros paraszttal! Persze, a nemes cél szentesíti az eszközt!

Jókai az ilyenekre jegyezte meg oly kedves humorral: Ez embernek, hiába, élni kell!... Azután, ha az ember utacseppeivel kereszt a kenyere,

akkor besározza a ruhát s annál fogva komisz ember; míg ha csak a jellemét sározza be, azért lehet gavallér és gentleman. (Az új földesur).

Nem akarok hosszasan kitérni azokra a kétes existenciákra, melyektől — fájdalom, — hemzseg a modern társadalom s melyeknek élet-föltétele a hazugság, a csalás.

„Ézéknek az elődieknek a cselekedetei a hazugságok szakadatlan láncolata lévén, — megrontják az emberi nemet — anyagilag és erkölcsileg egyaránt.

A törvényesítők rovatok elég tarka képét hozzák napról-napra a leg-
raffináltabb szédelgeknek! Hát még ami a kulisszák mögött történik!!

Kár volna említes nélkül hagyni az udvarlói szépeléseit.

Szegény kis leányokat igazán sajnálhatnók, hogy annyi sületenséget, képtelen magasztalást kell eltűrniök gavalléraitól, ha a bölcs Gondviselés nem látott volna el minden teremtetet lényit a megfelelő fegyverrel. Ők hasonló hamissággal fizetnek. Nem hazudhat annyit a férfi, amennyi csöfalgással iparkodnak őt megfogni az aranyos hálokban.

Ne legyünk túlságosan szigoruak!

Gondolhatják sokan, — amig játek, flirt a fiatalok között — hadd mulassanak kedvük szerint. Ha látja a lovag, hogy jól esik hölgyének, ha magasztalják szépségét, — miért ne hizelegjen neki — viszont a leány sem követ el égbekiáltó vétségét, ha egy kicsit csaláskodik vele. A dolog bölkenője az, hogy száz meg száz könnyelmű között néha megis, akad egy-egy mélyenerző, ábrándos lélek, aki egészen komolyan fogja fel a szív szerepét ebben az isteni színjatekban és ha csalódik, eldobja magát a másik fél hibája miatt ifjú életét, vagy ha ettől a retentó lépéstől visszatartja választás meggyőződése, teljes életerén át hurcolja magával halálos sebét.

Bizony okosan teték az amerikaiak, hogy törvényt hoztak a flirtölés ellen. Mert a világon a legkomolyabb dolgot gyerekes játékká stilyeszteni, — óriási hiba, — mi ritkán marad megtörítés nélkül. Ahol két lény boldogsága forog kockán, ott le az álarcral!

Az még a kisebbik hiba, hogy a menyasszony hozományát többszörösen nagyító lencsén át mutogatják a kérőnek, — hanem, ha olyan kiváló tulajdonságait dicserik, melyeknek épen hiányával szükköködik, — ha mesterséges szépségéhez, még álerényeket kapcsol, — akkor aztán ön-nönmagát okolja — ha a gyengéd jegyesből — kiméletlen — férj lesz. — Vagy fordítva! — Ezekre igazán illik az a közmondás: „Kiki a saját szerencséjének kovácsa.” — De mit tartunk azokról a szerencsétlenekről, kik öszinte, becsületes szívet visznek az oltár elé s cserébe képmutatást és hütlenséget kapnak.

De nemcsak tragédiákat csinál a tagadás szelleme, a hazugság; — szereti a komédiákat is.

Vagy nem ő bujtatja maskarába az embereket? Nem is szölvta a divat hóbotjairól, — mily nevetés-gyűbábokat csinál belőlük társas érintkezéseikben. S épen a művelt közép-osztályból szedi a legtöbb áldozatát. Mig a fejedelmek örülnek, ha kissé elhagyhatják az udvar feszes, hideg légkörét — az ugynevezett garos-aristokrátia, — a spanyol etikettet erőlteti magára! Azért oly unalmasan összejöveleink, — mert a külsőség bennük a fődolgo.

Először is majdnem mindenki úgy akar megjelenni, hogy vagyonosabbnak, előkelőbbnek lássék, mint a

minő tényleg. — Ez az igyekezet is igen közeli rokona a hazugságnak.

Azt még értem, ha valaki idegenben ölt hazug mezt és cimeket s busás borraivalók fejében rangján fölül titulálja magát, — ha olyan nagy gyönyörűséget szerez neki ez az illúzió; — de itthon, ahol minden ismerőse tisztában van, jóllehet még azzal is: napjában hányzszor és unit eszik; — nevetéses és céltalan törekves anyagilag megerőltetni magát. A jó szomszédok jó számolók is szoktak lenni: és alaposan megszapulják érte, hogy adósságba veri magát egy kis hamis csillagásért!!

Folyt. köv.

Hirek.

Halalozás. Szombaton este 6 órakor fejezte be áldásos életét Varga Mária Valéria irgalmas apáca 25 éves korában. Temetését hétfőn délután 5 órakor volt óriási részvét mellett. A hatóságot a temetésen Weisz Nándor tanácsnok képviselte.

Latinvits Géza meghalt. A bácsalmási kerületnek volt képviselője, Latinvits Géza meghalt. Ma délelőtt temették el Borsódon.

A tüzölők gyakorlata. Szép számu közönség előtt végzett gyakorlatot tegnap a városi tüzölőség, mely alkalommal megjelent a Sporttelepen a városi tanács Hegedüs Aladár polgármesterrel az élén. A látottak felett mindenki tetszésének és örömeinek adott kifejezést és teljes elismerést illeti a tüzölőket agilis főparancsnokát, dr. Móder Géza tanácsnokot. Élénk feltűnést keltett, hogy az önkéntes tüzölők közül mindössze csak négyen jelentek meg és elnökük is távollétével tüntetett. A gyakorlatokat ezental gyakrabban fogják megismételni.

Söprik az utcákat. De természetesen a locsolásról megfeledkeznek, illetve oly szűken bálnak a vízzel, mintha pénzért mérnék. Nem ártana egyszer arra is gondolni, hogy az utcákat ne nappal, hanem hajnalban tisztítsák.

A tejhamisítók. Több oldalról érkezik hozzánk a panasz, hogy a tejárusítók íhatatlan ocu tejet adnak el a vevőknek. Nem ártana, ha a tanács intézkednék, hogy a piaci árusokat, valamint azokat az asszonyokat, akik házakhoz hordják a tejet, ellenőrizték és a hamisítótakat erélyesen megbüntessék.

Uj személt-lerakodó. Több ízben megemlékeztünk már arról a lehetetlen állapotról, hogy a Sugovica-partra hordják a szemetet. Most intézkedtek, de köszönet nincs benne, mert ahelyett, hogy a Lökert melletti pocsolyát töltenek fel a szeméttel, — a vásártérre hordják. Igazán mélységtel!

Az elfogott pénzhamisítók.

Megemlékeztünk már arról, hogy husvét hétfőjén négy szerelmi kofa hamis ötkoronásokkal árasztotta el a bajai piacot. A rendőrség megindította a nyomozást és Oltványi

István ambiciózus rendőrfogalmazóval az élén Szeremlén házkutatást tartottak, melynek alapján két asszonyt, Balog Istvánnét és Kozma Lidiát letartóztatta, akiknél összesen 33 darab ötkoronást találtak. A nyomozás szálai a Dunántúltra vezettek és Sárpiisen, majd másnap Pécsét és Pogányban végzett igen csodálatos munkát a bajai rendőrség, Fáradozásukat siker koronázta, amennyiben letartóztatták Kiss Istvánnét és Tóth Józsefet. — Kiss Istvánné haza környékét felásták és megtalálták a pénzgártó gépet, melyben cinkből öntve készítették a pénzt.

A pécsi ügyészség már pár hónappal ezelőtt letartóztatta a banda fejt, de bizonyíték híján csak másfél évi börtönrre ítélték. Most természetesen újlag vád alá helyezték. A pénzt Korszós István sárpiisi lakos hozta forgalomba. A banda tagjainál talált pénz összege körülbelül 1000 korona.

A pécsi rendőrség teljes elismerését fejezte ki Rosman detektív eredményes munkájáért és ez alkalommal mi is örömmel üdvözöljük a bajai rendőrséget, mely bebizonyította, hogy kitűnő erőkből van összeállítva.

SPORT.

FUTBALLMECCS.

B. S. E. — Mélykúti I. T. O.
8:0 (3:0)

Szenzációja volt vasárnap a mélykúti sportnak. A B. S. E. rándult át, hogy ottani „Iparoskör Test-edző Osztályának” csapatával játszva bemutassa az ideális futball játékokat az ottani nagyszámban megjelent közönségnek.

A B. S. E. a következő felállításban szerepelt:

Novák

Szatmáry Gedra

Kovács Marosi Weisz

Boday Páuk Pock Klein Tury

Mélykút kezd, de a szélső ügyes beadását a center kapu felé emeli. Kapurugás következik, mely után a bajaiak támadnak s az 5 percben a jobb szélről érik el első golljukat. Ezután ismét a mélykútiak kerülnek fölyébe s ugyancsak dolgot adnak Gedrának, ki azonban a legnagyobb nyugalommal szereli le a fúrge csatárokat, majd egy előre tolt labdájával Kovács lefut s 25 méterről lövi a nap legszebb gollját. Több ízben van veszélyben mindkét kapu, ugy-látszik azonban, hogy a csatárok tudományra esődtől mondott. Végre a 30. percben kornert vét mélykúti s a szépen ivelt labdát eg Mélykúti játékos saját kapujába fejeji. Félidő végéig változatos szép a játék.

A második féldőben már teljesen ura a helyzetnek a bajai csapat s 25 perc alatt újabb 5 goll terheli a mélykúti kaput. Ezután a bajaiak ugylátszik, megelégtették a gollokat s a mérkőzés végéig szép iskola-játékok mutattak be a közönség gyönyörködtetésére.

A mélykútiak Nagy szöv. bírókért fel a mérkőzés vezetésére!

UJDONSÁG!

Vidör-féle

UJDONSÁG!

„BUDAGYÖNGYE“

:: mézlapszer-különlegesség. ::

Továbbá finom akác és tisztesfü méz.

Kilója I K 40 fillér.

Kapható:

Szukopa Józsefnél,

Rigó-utca 6. szám alatt.

— Megrendelésre hához is szállítom. —

Kiadó egy bolthelyiség

az Arany János-utca és Rövid-utca sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett, valamint

egy 3 szobás utcai lakás

Bethlen Gabor-utca 2. szám alatt.
Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45

Vörösmarty Mihály-utca 6

Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvéttetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezzi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvjá.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)